

Opetusministeriön ja Itä-Suomen lääninhallituksen tulossopimus vuosille 2006–2007

1 Toimintaympäristön kuvaus ja kehityssuunta

Toimintaympäristön tilan ja kehityssuunnan kuvauksella määritetään sivistysosaston perus- ja kehittämistoiminnan viitekehys. Liitetaulukossa 4 on kuvattu tulossopimuksen kannalta keskeiset indikaattorit. Niistä on ilmoitettu maakuntia ja koko lääniä koskien viimeisin tilastointitieto ja muutos edellisvuoteen verrattuna.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tavoitteenasettelun peruslähtökohtana ovat lääninhallituksille säädöksissä määritellyt tehtävät. Tavoitteenasettelua lääninhallituksen tehtäväalueilla ohjaavat hallitusohjelman, koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman, hallituksen strategia-asiakirjan ja muiden valtioneuvoston periaatepäätösten sekä hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelman linjaukset ja näissä asetetut yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevat tavoitteet. Alueellisen kehittämisen tehtäväalueella lääninhallituksen toimintaa ohjaavat lisäksi maakuntasuunnitelmat, maakuntaohjelmat ja toteuttamissuunnitelmat, joiden laadintaan ja toteuttamiseen lääninhallitus osallistuu.

Lääninhallituksen tehtäviin liittyvät seuraavat hallituksen asettamat yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevat tavoitteet:

Tavoitteena on koulutuspalvelujen tasavertainen saavutettavuus. Lääninhallitus seuraa opilaitosverkon kehittymistä. Työurien pidentymistä edistetään sekä parantamalla nuorten sijoittumista koulutukseen ja työelämään että lisäämällä työikäisen aikuisväestön koulutusmahdollisuuksia. Tavoitteena on, että vähintään 96 % peruskoulun päättävistä aloittaa samana vuonna lukiossa, ammatillisessa koulutuksessa tai perusopetuksen lisäopetuksessa ja että vuosittain koulutukseen osallistuvien osuus työikäisestä aikuisväestöstä kasvaa vähintään 60 %:iin vuoteen 2008 mennessä.

Kirjastopalvelujen laatua ja monipuolisuutta edistetään tukemalla kirjastojen tehtävää kulttuurin ja tiedon välitysorganisaatioina ja asiantuntijoina. Tavoitteena on saada kirjahankintojen, nopeiden tietoliikenneyhteyksien ja asiakaspäätteiden määrä kasvuun.

Nuorisotoimen alueella edistetään nuorten aktiivista kansalaisuutta siten, että jokaisella nuorella on mahdollisuus omaan harrastukseen ja että nuoret äänestävät vaaleissa yhtä aktiivisesti kuin muu väestö. Nuorten työpajatoimintaa tuetaan ja kehitetään nuorten sosiaa-

liseksi vahvistamiseksi siten, että nuorisotyöttömyys alenee merkittävästi. Ehkäisevää päihdetyötä tehostetaan tavoitteena nuorten huumeiden käytön ja kokeilun vähentäminen.

Liikuntatoimen alueella edistetään väestön toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia väestön liikuntaharrastuksen määrään ja laatuun vaikuttamalla. Yhteiskunnallista osallisuutta ja osallistumista vahvistetaan sekä tuetaan menestykseen tähtäävää eettisesti ja yhteiskunta-vastuullisesti toimivaa huippu-urheilua.

3 Toiminnalliset tulostavoitteet vuosille 2006–2007

Lääninhallituksessa opetusministeriön hallinnonalan tehtäviä hoitaa sivistysosasto. Jäljempänä puhuttaessa lääninhallituksesta tarkoitetaan sivistysosastoa. Sivistysosaston tulostavoitteet ja niiden vaatimat toimenpiteet on kuvattu seuraavissa luvuissa ja toimialakohtaiset seurannan tunnusluvut liitetaulukossa 3.

3.1 Peruspalvelujen arviointi

Tavoite

Lääninhallituksen suorittama peruspalvelujen arviointi tukee valtakunnallista kehittämistä sekä kuntien ja koulutuksen järjestäjien peruspalvelujen kehittämistä. Arvioinnin lähtökoh-tana on kansalaisnäkökulma ja arvioinnin tarkoituksena on parantaa kansalaisten mahdolli-suuksia saada taloudellisesti tuotettuja ja laadukkaita peruspalveluja.

Toimenpiteet

- Peruspalvelujen arviointisuunnitelma vuosille 2006–2007 on liitetaulukossa 1.
- Arviointitiedon hyödyntämistä kehitetään yhteistyössä kuntien kanssa.

3.2 Koulutuksen toimialue

Oikeusturva

Tavoite

Lääninhallitus edistää kansalaisten oikeusturvan toteutumista alueellaan lääninhallituksen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus käsittelee sille lähetetyt valitukset, oppilasarvioinnin oikaisupyynnöt, kantelut ja lausuntopyynnöt sekä arvioi niiden pohjalta oikeusturvan tilaa ja toteutumista kansalaisten yhdenvertaisuuden ja oppilaiden ja opiskelijoiden oikeusturvan näkökulmasta.
- Käsitteleyaikoja koskevat tavoitteet on esitetty liitetaulukossa 3.
- Lääninhallitus antaa koulutusta, ohjausta ja neuvontaa oikeusturvaan liittyvissä asioissa.

Oppilaitosrakentaminen

Tavoite

Lääninhallitus edistää oppimista tukevien toimitilojen ja oppilaitosverkoston kehittämistä ja uudistamista alue- ja väestörakenteen pohjalta.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus toimittaa määräajassa ministeriöön rahoitussuunnitelmaesitykset, valtionapuhakemukset ja hankesuunnitelmat lausuntoineen.
- Lääninhallitus antaa informaatio-ohjausta.
- Lääninhallitus seuraa oppilaitosrakennusten tilan kehittymistä ja antaa opetusministeriölle yleisarvion maakunnittain investointitarpeesta.
- Lääninhallitus valmistelee yhteistyössä opetusministeriön kanssa delegoinnin toimeenpanon vuoden 2007 alusta.

Perusopetuslain 5 ja 7 §:n mukaisen järjestämislupien käsittely

Toimenpiteet

- Lääninhallitus käsittelee sille lähetetyt perusopetuslain 5 ja 7 §:n mukaiset opetuksen järjestämislupahakemukset, hankkii tarvittavat lisäselvitykset ja toimittaa hakemusasiakirjat opetusministeriöön valtioneuvostokäsittelyä varten vuosittain 1.10. mennessä.

Yhteishaku ja ohjauspalvelut

Tavoite

Yhteishaku ja siihen liittyvä informaatio-ohjaus toteutetaan hakijoiden oikeusturvasta huolehtien hallinnollisten säädösten ja aikataulujen mukaisesti. Lääninhallitus kehittää ohjauspalvelujen toimivuutta yhteistyössä alueen ohjausverkoston kanssa edistään koulutustakuun toteutumista.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus toteuttaa alueellaan ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaun yhteistyössä Opetushallituksen ja koulutuksen järjestäjien kanssa.
- Lääninhallitus antaa informaatio-ohjausta hakeutumista, opiskelijaksi ottamista ja koulutustarjontaa koskevissa asioissa ja järjestää koulutusta ohjaushenkilöstölle yhteistyössä alueen ohjausverkoston kanssa.
- Lääninhallitus osallistuu sähköisen haku- ja valintaprosessin suunnitteluun ja kehittää yhteishaun tilastotuotantoa yhteistyössä Opetushallituksen kanssa.

Koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointi, ammatillinen koulutus ja aikuiskoulutus

Tavoite

Koulutuksen järjestäjillä ja muilla aluetoimijoilla on käytettävissään luotettavaa alueellista koulutus- ja osaamistarpeiden ennakoitintietoa sekä ajantasaista tietoa tutkintoon johtavan ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen tilasta.

Hakevan toiminnan muodot alhaisen koulutustason omaavan väestön rekrytoimiseksi aikuisopiskelun piiriin ovat kehittyneet ja monipuolistuneet. Oppilaitosten, koulutusten järjestäjien ja työelämän välinen yhteistyö on tiivistynyt. Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien työkäisten 30–59 -vuotiaiden määrä on vähentynyt läänin alueella (seuranta Nosteohjelman seurannassa).

Toimenpiteet

- Lääninhallitus tuottaa vuosittain erillisraportin ammatillisen peruskoulutuksen tarjonnan ja kysynnän kehittymisestä maakunnittain.
- Lääninhallitus rahoittaa ja ohjaa alueellaan opetusministeriön ohjeiden mukaisesti aikuisväestön koulutustason kohottamisohjelmaa vuosina 2003–2007 valtion talousarviossa tarkoitusta varten osoitettavalla määrärahalta.
- Lääninhallitus edistää aikuiskoulutuksen alueellista kehittämistä aikuiskoulutuksen alueellisten toimenpideohjelmien (AITO-ohjelmien) mukaisesti maakunnittain erikseen sovittavin tavoin.
- Lääninhallitus tuottaa yhteistyössä muiden aluevaikuttajaorganisaatioiden kanssa ennakointikatsauksen tutkintoon johtavan koulutuksen koulutustarpeista. Joka toinen vuosi toteutettava katsaus ja sen toteuttamismalli tehdään ensimmäisen kerran 15.3.2007 mennessä

Opetushenkilöstön lisäkoulutus

Tavoite

Lääninhallitus edistää opetushenkilöstön osaamista ja lisäkoulutuksen tasa-arvoista saataavuutta. Lääninhallitus edistää informaatio-ohjauksella valtakunnallisten ja niitä tukevien läänikohtaisten ja paikallisten koulutuspoliittisten tavoitteiden toteutumista.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus järjestää lyhytkestoisia koulutustilaisuuksia koulutuspoliittisilla painoalueilla noin 1600 henkilölle/vuosi.
- Lääninhallitukset tekevät keskinäistä yhteistyötä valtakunnallisesti järjestettävien koulutusteemojen toteuttamisessa. Teemat määritellään opetustoimen henkilöstökoulutusta koskevassa opetusministeriön suunnitelmassa.
- Lääninhallitus kerää tietoa koulutuksen ylläpitäjien henkilöstön kehittämissuunnitelmien laatimisen tilanteesta.

Kansainvälinen toiminta ja monikulttuurisuus

Tavoite

Lääninhallitus edistää opetusalan kansainvälistä yhteistyötä ja kulttuurien välistä vuorovaikutusta sekä eurooppalaisen identiteetin vahvistamista.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus edistää yhteistyösopimuksilla opetusalan toimijoiden kansainvälisten kumppanuuksien syntymistä ja luo mahdollisuuksia yhteisten kehittämistarpeiden tunnistamiseen ja hyvien kehittämishankkeiden identifiointiin.
- Lääninhallitus edistää monikulttuurisuutta sekä opetusalan valmiuksia tukea maahanmuuttajien hyvää integroitumista ja valmiuksia hyödyntää maahanmuuttajien osaamista.

- Lääninhallitus huolehtii alueellaan Suomen ja Luoteis-Venäjän välisestä viranomaisyhteistyöstä tarkoitukseen osoitetun erillismäärärahan turvin.
- Lääninhallitus tiedottaa alueellaan Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen (CIMO) tarjoamista kansainvälistämispalveluista vuosittain tehtävien sopimusten (Comenius ja Nordplus) mukaisesti.

3.3 Kirjastotoimi

Tavoite

Kirjasto- ja tietopalvelujen merkitys osana alueellista kehitystä, osaamista ja hyvinvointia on lisääntynyt.

Lääninhallitus on vaikuttanut kirjasto- ja tietopalvelujen alue- ja väestörakenteen kannalta tarkoituksenmukaiseen kehitykseen.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus vastaa yleisten kirjastojen valtakunnallisen tilastotietokannan alueellisen osion tuottamisesta sekä osallistuu tilastotietokannan ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Kirjastotoiminnan alueellinen vuosiarviointi tehdään käyttäen mittareina yhteisesti sovittuja tilastoihin pohjautuvia tunnuslukuja.
- Lääninhallitus arvioi alueen kuntien kirjasto- ja tietopalveluja osana valtakunnallista arviointityötä.
- Lääninhallitus edistää kirjastopalvelujen saatavuutta ja laatua tukemalla kansallisten verkko- ja tukipalvelujen kehittämistä, aluekirjastojen muodostamista sekä paikallisia kirjasto- ja tietopalveluja.
- Lääninhallitus tekee vuosittain investoinneista hankelausunnot ja rahoitussuunnitelman.
- Lääninhallitus tukee kirjastojen sisältötuotanto-, kehittämis- ja kokeiluhankkeiden sekä EU-ohjelmiin liittyvien hankkeiden toteutumista alueellaan.
- Lääninhallitus tukee kirjastohenkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämistä.
- Lääninhallitus edistää alueensa kirjastojen kansainvälistä yhteistyötä ja edistää Suomen kirjastolaitoksen kansainvälistä tunnettavuutta.
- Lääninhallitus valmistelee yhteistyössä opetusministeriön kanssa investointihankkeiden delegoinnin toimeenpanon vuoden 2007 alusta.

3.4 Nuorisotoimi

Työpajatoiminta

Tavoite

Nuorten työpajapalvelujen verkosto kehitetään kattavaksi ja tarkoituksenmukaiseksi kunnallisella ja seutukunnallisella yhteistyöllä. Tavoitteena on nuorisotyöttömyyden alentaminen. Läänin kuntien välisiä nuorisotyöttömyyseroja tasataan resurssiohjauksella.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus vastaa nuorten työpajamäärärahojen jaosta EU:n rakennerahastomäärärahojen sekä kansallisten työpajamäärärahojen osalta.
- Lääninhallitus neuvoo ja ohjaa kuntia ja kuntien yhteistyötä kattavan pajaverkoston

aikaansaamiseksi ja vakiinnuttamiseksi läänin alueella.

- Työpajatoiminnan kehittymistä arvioidaan vuosittain nuorisotoimen tulosraportissa.

Koululaisten iltapäiväkerhotoiminta

Tavoite

Koululaisten (3.–10. luokat) iltapäiväkerhoissa tapahtuvaa harrastustoimintaa tuetaan tavoitteena ohjatun kerhotoiminnan lisääminen ja palvelun kattavuuden laajentaminen.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus vastaa iltapäiväkerhotoimintaan liittyvästä informaatio-ohjauksesta ja määrärahojen vuosittaisesta jakamisesta.

Alueellinen nuorisotyön kehittäminen

Tavoite

Nuorisotyön alueellisen kehittämisen tavoitteena on edistää tasa-arvoisten nuorisotyöpalvelujen tuottamista läänin alueen nuorille.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus vastaa nuorisotyön kehittämismäärärahojen jaosta kunnille, nuorten kansalaisjärjestöille ja muille yhteisöille.
- Lääninhallitus raportoi koululaisten iltapäiväkerhotoimintaan myönnettyistä avustuksista vuosittain nuorisotoimen tulosraportissa

Nuorisotilat

Tavoite

Lääninhallitus edistää ajanmukaisten nuorisotilapalvelujen tuottamista tasa-arvoisesti läänin nuorten käyttöön.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus luo yhteistyössä opetusministeriön kanssa avustusjärjestelmän nuorisotilojen ajanmukaistamiseksi.
- Lääninhallitus huolehtii nuorisotilojen rakentamista, peruskorjausta ja varustamista koskevasta informaatio-ohjauksesta.
- Lääninhallitus päivittää vuonna 2006 vuoden 2003 nuorisotilapalveluja koskevat tiedot sekä kerää tiedot kuntien nuorisotiloja koskevista vuosien 2007 – 2010 rakentamistarpeista.

Kansainvälinen toiminta

Tavoite

Lisätään läänin nuorten ja nuorisotyöntekijöiden kansainvälistä vaihtoa ja nuorisovaihto-ohjelmia käytetään tehokkaasti. Tavoitteena on nuorten kansainvälistyminen, nuorisotyöntekijöiden asiantuntemuksen lisääminen sekä osaltaan myös eurooppalaiseen nuorisopoliitiikkaan vaikuttaminen.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus huolehtii opetusministeriön osoittamien kahdenväliseen ja monenkeskiseen vaihtoon liittyvien tehtävien hoitamisesta ministeriön osoittamalla erillisrahoituksella.
- Lääninhallitus hoitaa opetusministeriön osoittamat muut kansainväliset tehtävät ministeriön erillisrahoituksella.
- Lääninhallitus tiedottaa alueellaan Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen (CIMO) tarjoamista palveluista.
- Lääninhallitus ylläpitää ja kehittää opetusministeriön vuosittain osoittaman toimintamäärärahan rajoissa läänin omaan kansainvälistä toimintaa seuraavien maiden/alueiden kanssa:
 - Belgian flaamilainen yhteisö
 - Italian Campanian maakunta
 - Saksan Schleswig-Holsteinin maakunta
 - Venäjän Karjalan tasavalta
 - Viron Itä-Virunmaan, Länsi-Virunmaan ja Järvamaan maakunnat

Muu nuorisotyö ja -politiikka

Tavoite

Lääninhallitus tukee omalta osaltaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistumista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus seuraa uuden nuorisolain toimeenpanoa nuorisotyöpalvelujen ja nuorisopoliittisten tavoitteiden osalta.
- Lääninhallitus valmistautuu läänin alueella nuorisopoliittisen kehittämissohjelman toimeenpanoon valtakunnallisen ohjelman linjausten mukaisesti.
- Lääninhallitus selvittää vuonna 2007 lapsi- ja nuorisopoliittisten ohjelmien tilanteen kunnissa.
- Lääninhallitus päivittää vuonna 2007 nuorten erilaisia vaikuttajaryhmiä koskevat tiedot vuodelta 2003 ja arvioi tilannetta uuden nuorisolain näkökulmasta.
- Lääninhallitus seuraa kuntien maahanmuuttajanuoriin kohdistuvan toiminnan organisointia ja raportoi siitä vuosittain nuorisotoimen tulosraportissa.
- Lääninhallitus edistää Nuori Kulttuuri -ohjelmaa.
- Lääninhallitus seuraa nuorten tiedotus- ja neuvontapalvelujen kehittymistä läänin alueella ja arvioi sitä vuosittain nuorisotoimen tulosraportissa.

3.5 Liikuntatoimi

Liikuntapoliittisen päätöksenteon tiedolliset edellytykset

Tavoite

Kuntapäätäjillä on käytettävissään ajankohtaiset tiedot liikunnan yhteiskunnallisista perusteista, päivitetty tieto kuntien liikuntatoimen tilasta ja vertailutieto oman kunnan liikuntatoimen palvelutarjonnasta suhteessa vertaiskuntiin.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus järjestää koulutustilaisuuksia ja informaatio-ohjausta tulostavoitteen teemoista.
- Lääninhallitus kerää perustiedot kuntien liikuntatoimen tilasta ja arvioi sen kehitystä.
- Lääninhallitus edistää alueellisilla, seudullisella ja paikallisella tasolla tapahtuvan terveyttä edistävän ja lasten ja nuorten kasvua tukevan liikunnan toimintaedellytyksiä ja palvelutarjonnan rakentumista.

Lasten ja nuorten liikunnan edellytykset

Tavoite

Läänin alueen kunnissa lapsille ja nuorille järjestetyn liikunnallisen iltapäivätoiminnan määrä kasvaa.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus myöntää avustusta liikunnallisen iltapäivätoiminnan kehittämiseksi opetusministeriön myöntämän määrärahan rajoissa.
- Lääninhallitus myöntää avustusta lasten ja nuorten tarpeita palvelevien liikuntapaikkojen rakentamiseen.
- Lääninhallitus antaa aiheeseen liittyvää koulutusta ja informaatio-ohjausta yhteistyössä sidosryhmien kanssa.
- Lääninhallitus huolehtii keväällä 2006 eduskunnalle annettavan iltapäivätoimintaa koskevan selonteon arvioinnin valmisteluista läänin osalta yhteistyössä läänin nuorisaja sivistystoimen kanssa.

Terveyttä edistävän liikunnan edellytykset

Tavoite

Terveyttä edistävien liikuntapalvelujen tasa-arvoinen saavutettavuus on lisääntynyt läänissä.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus järjestää alueellaan koulutusta ja informaatio-ohjausta liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusjärjestelmästä ja liikuntapaikkarakentamiseen liittyvistä ajankohtaisista teemoista. Koulutuksessa ja informaatio-ohjauksessa painotetaan turvallisen ja esteettömän liikkumisympäristön rakentumista sekä liikunnan olosuhteiden huomioimista yhdyskuntasuunnittelussa.
- Lääninhallitus antaa lausunnon ministeriön päätösvaltaan kuuluvista hankkeista ja tekee esityksen rahoitussuunnitelman tarkistuksista.
- Lääninhallitus myöntää avustuksia liikuntapaikkojen perustamishankkeisiin.
- Lääninhallitus osallistuu liikuntapaikkojen tietojärjestelmän (LIPAS) kehittämiseen ja tietojen päivitykseen läänin alueelta.
- Lääninhallitus tekee ehdotuksen opetusministeriölle harkinnanvaraisen tuloksellisuusrahan myöntämisestä läänin kunnalle suvaitsevaisuuden ja sukupuolten välisen tasa-arvon esimerkillisestä huomioimisesta liikuntapaikkojen tarjonnassa.
- Lääninhallitus valmistelee yhteistyössä opetusministeriön kanssa investointihankkeiden delegoinnin toimeenpanon vuoden 2007 alusta.

Kansainvälinen toiminta

Tavoite

Liikuntakulttuurin kaksisuuntaisen osaamisen välittämiseksi ja kansainvälisen yhteistyön kehittämiseksi lääninhallitus ylläpitää perusteltuja kansainvälisiä yhteistyöverkostoja. Eri-tyisesti painotetaan yhteistyötä lähialueiden kanssa.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus ylläpitää ja kehittää opetusministeriön vuosittain osoittaman toimintamäärärahan puitteissa kansainvälistä toimintaa.
- Lääninhallitus ylläpitää kansainvälisen liikuntapolitiikan ajankohtaista tuntemusta.
- Lääninhallitus osallistuu kulttuurisopimuksiin perustuvien ohjelmakohtien toteuttamiseen ministeriön päätösten ja erikseen osoittaman määrärahan mukaisesti.

3.6 Taiteen toimialue

Tavoite

Taidetoimikuntien henkilöstön taidetta koskeva asiantuntemus on vuorovaikutteisesti käytettävissä koko sivistyselämää koskevassa suunnittelussa, päätöksenteossa ja arviointitoiminnassa.

Toimenpiteet

- Opetusministeriö selvittää alueellisten taidetoimikuntien hallinnollista asemaa, minkä pohjalta kehitetään lääninhallituksen ja alueellisten taidetoimikuntien yhteistyötä.
- Opetusministeriö tekee erikseen alaistensa alueellisten taidetoimikuntien kanssa vuotta 2006 koskevan tulossopimuksen.

3.7 Alue- ja rakennerahastopolitiikka

Alueellinen kehittäminen

Tavoite

Lääninhallitusten sivistysosastot ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita ja osajia alueellisessa kehittämistyössä.

Opetusministeriön hallinnonalan painotukset on sisällytetty alueellisiin ja sektorikohtaisiin kehittämisohjelmiin ja -strategioihin.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus kokoaa sektorikohtaiset kehittämistavoitteet sivistyshallinnon alan alueellisiksi kehittämistavoitteiksi sekä koordinoi alueiden välistä yhteistyötä yhteen sovittaen sivistyshallinnon tavoitteita ja toimenpiteitä alueiden välillä.
- Lääninhallitus osallistuu kunta- ja palvelurakennemuutoshankkeen valmisteluun alueella.
- Lääninhallitus osallistuu maakuntasuunnitelmien, maakuntaohjelmien ja toteuttamissuunnitelmien laadintaan ja toteuttamiseen sekä maakunnan yhteistyöryhmien toimintaan.

- Sivistyshallinnon eri sektorit osallistuvat eri rahoitus- ja ohjausinstrumenteilla tavoitteiden toteuttamiseen.
- Sivistysosasto on aloitteellinen lääninhallituksen osastojen välisessä aluekehittämistyön koordinoinnissa.
- Lääninhallitus järjestää maakunta- ja seutukuntaakohtaisia opetus-, kulttuuri-, kirjasto-, nuoriso- ja liikuntatoimeen liittyviä neuvottelutilaisuuksia alueiden toiminnan kehittämiseksi.

Rakennerahastotoiminta

Tavoite

Rakennerahasto-ohjelmien ja hallinnonalan painopisteet ja strategiat ovat toteutuneet rahoitetuissa hankkeissa.

Rakennerahastotoiminnalla on vastattu aluekehittämisen tavoitteisiin, jotka sisältyvät maakuntasuunnitelmiin, toteuttamissuunnitelmiin ja maakunnan yhteistyöasiakirjoihin.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus vastaa opetusministeriön sille osoittamilla rakennerahastovaroilla ja niitä vastaavilla valtion rahoitusosuuksilla opetusministeriön hallinnonalalla ohjelmien toteutuksesta, johon sisältyy hankkeiden rahoituspäätösten valmistelu, rahoituksen myöntäminen, hankkeiden maksatukset, seuranta ja valvonta, hankkeiden tarkastus ja varojen mahdollinen takaisinperintä sekä arvioinnin ja tulosten levittämisen edistäminen.
- Lääninhallitus osallistuu ohjelmakauden 2007–2013 valmisteluun.
- Lääninhallitus raportoi vuosittain tekemistään rakennerahasto-ohjelmien hankepääätöksistä (sisältäen mm. hankepääätösten lukumäärän ja rahoituksen ohjelmittain sekä ministeriön sektoripolitiikoittain) opetusministeriön raportointipohjaan.
- Pääätettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvista rakennerahasto- ja Interregyhteisaloitehankkeista, joissa on kulttuurillinen ulottuvuus, on taidetoimikunnan toimialan osalta kuultava alueellista taidetoimikuntaa. Kulttuuriperintöä koskevissa asioissa on kuultava Museovirastoa tai maakuntamuseota.

3.8 Muut poikkihallinnolliset tavoitteet

Kansalaisten tietoyhteiskuntataidot

Tavoite

Kansalaisilla on omaan elämäntilanteeseensa soveltuvat tietoyhteiskuntavalmiudet.

Toimenpiteet

- Lääninhallitus laatii tietoyhteiskuntataitojen kehittämistä koskevan suunnitelman ja organisoii tuki- ja neuvontahenkilöstön koulutuksen yhteistyössä vapaan sivistystyön ja muiden aikuisoppilaitosten, kirjastojen ja kansalaisjärjestöjen tai muiden yhdistysten kanssa.

Sosiaalinen vahvistaminen ja tasa-arvoisten
koulutusmahdollisuuksien turvaaminen

Tavoite

Sosiaalisesti vahvistamiseksi lisätään poikkihallinnollista ja keskeisiin aluetoimijoihin kohdentuvaa yhteistyötä ja vaikuttavuutta alueelliset erityistarpeet huomioiden mm. oppilashuollon, järjestyksenpidon säännösmuutosten toimivuuden, erityisopetuksen ja kulttuuristen vähemmistöryhmien sekä nuorten osallisuuden vahvistamisen osalta tasa-arvoisten koulutuspalvelujen saatavuuden ja työllistämisen edistämiseksi.

Toimenpiteet

- Lääninhallituksen sivistysosasto edistää poikkihallinnollista yhteistyötä sosiaali- ja terveysosaston kanssa mm. seutukuntayhteistyössä ja oppilashuoltohenkilökunnan ja opettajien täydennyskoulustilaisuuksissa informaation ja konsultoinnin keinoin.
- Lääninhallitus tukee alueellisten yhteistyöverkostojen syntymistä sekä levittää kokemuksia erilaisten opetustarjontaratkaisujen ja hallinnollisten mallien toimivuudesta kunta- ja palvelurakennetta kehittäväällä tavalla.
- Lääninhallitus edistää mm. Euroopan sosiaalirahaston aluevaikuttavuutta vaikeasti kehitysvammaisten tai vammaisten perusopetuksen jälkeisen koulutuksen kehittämisessä maakuntien tarpeisiin.
- Lääninhallitus edistää Nuorten osallisuushankkeen kansallisten tavoitteiden alueellista toteuttamista.
- Lääninhallitus osallistuu maahanmuuttajakoulutuksen kehittämiseen opetusministeriön strategiaan ja aluetoimijavastuuseen liittyen.

Terveyttä edistävä liikunta

Tavoite

Kuntien liikuntatoimen ja sosiaali- ja terveystoimen asiantuntijat toimivat yhdessä toteutettaessa kunnissa terveyttä edistävän liikunnan hankkeita.

Toimenpiteet

- Lääninhallituksen sivistysosaston liikuntatoimi ja sosiaali- ja terveystoimi osallistuvat läänitasolla ko. toimialoista vastaavien ministeriöiden yhteistoimintaohjelmien (Terveyttä edistävän liikunnan ohjelma, Kunnossa kaiken ikää -ohjelma) toteuttamiseen.

3.9 Lääninhallituksen tulosten hyödyntäminen

Lääninhallituksen toiminta edistää hallitusohjelmassa, koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa ja muissa periaatepäätöksissä sekä taloussuunnitteluasiakirjoissa asetettujen tavoitteiden toteutumista lääninhallituksen tehtäväalueella. Opetusministeriö käyttää erillisselvitysten tuloksia ja tilannekatsauksia lainsäädännön valmistelussa sekä valtakunnallisessa suunnittelu- ja kehittämistyössä. Lääninhallitus käyttää tuloksia omassa informaatio- ja resurssiohjauksessaan ja omissa koulutustilaisuuksissaan.

4 Toiminnan resursointi

Sivistysosaston perustoiminnan rahoitus tulee sisäasiainministeriön ja lääninhallituksen

vuosittain sovitun tulossopimuksen mukaan.

Lääninhallitus osoittaa tämän sopimuksen mukaiset alueellisen taidehallinnon henkilöstöresurssit sekä riittävät toimisto- ja kokoustilat, normaalin toimistovarustuksen sisältäen koneet (ml. tietohuolto) ja kalusteet niin hallintohenkilöstön kuin läänintaiteilijoiden osalta. Lääninhallitus laskuttaa opetusministeriötä läänintaiteilijoiden toimistotilojen osalta. Lääninhallitus huolehtii myös alueellisen taidetoimikunnan tukipalvelujen toimivuudesta.

Lääninhallitus varaa sivistysosaston tehtäviin vuonna 2006–2007 yhteensä 42 henkilötyövuotta vastaavat resurssit sekä rakennerahastojen teknisellä tuella 9 henkilötyövuotta vastaavat resurssit.

Opetusministeriö varautuu irrottamaan lääninhallitukselle erillisiä määrärahoja liitetaulukossa 2 esitetyn mukaisesti vuonna 2006. Vuoden 2007 määrärahoista sovitaan erikseen tulossopimuksen tarkistamisen yhteydessä.

5 Tulossopimuksen seuranta ja raportointi sekä palaute

Lääninhallituksen tulosraportti ja kirjastotoimen kirjallisuusmenotiedot toimitetaan opetusministeriölle vuosittain 15.3. mennessä.

Lääninhallituskohtainen peruspalvelujen arviointiraportti toimitetaan opetusministeriölle 15.3. mennessä. Lääninhallitukset tekevät yhteisen tiivistelmän arvioinnin keskeisistä tuloksista opetusministeriön tilinpäätöskertomusta varten 15.3. mennessä sekä koosteen peruspalvelujen arvioinnin keskeisistä tuloksista opetusministeriölle 15.5. mennessä.

Mikäli olosuhteissa tapahtuu sopimuskauden aikana muutoksia (esim. lisätehtävät, delegointi, voimavaramuutokset) sovitaan tämän sopimuksen mahdollisesta muuttamisesta erikseen.

Opetusministeriössä 19.12.2005

Markku Linna
Kansliapäällikkö
Opetusministeriö

Pirjo Ala-Kapee
Maaherra
Itä-Suomen lääninhallitus

Peruspalvelujen arviointisuunnitelma vuosille 2006–2007

Opetustoimi

Arviointikohde	Tarkennus	Aika- taulu	Tulosten julkistaminen	Tieto- lähteet
Perusopetuksen alueellinen saavutettavuus	Osuus 7-, 12- ja 13–15 -vuotiaista, jotka asuvat 5 km säteellä vastaavien luokka-asteiden opetusta antavista kouluista maakunnittain Kuljetusajat	vuositain	Lääninhallitusten sivistystoimen peruspalvelujen arviointiraportit vuosittain 15.3 Lääninhallitusten kooste sivistystoimen peruspalvelujen arvioinnin tuloksista 15.5. SM:n raportti	Tilasto keskus; väestötiedot, paikkatiedot
Oppilaitosverkko	Oppilaitosverkkoa (perusopetus, lukio) ja palvelurakenteita koskeva selvitys	2007	Lääninhallitusten sivistystoimen peruspalvelujen arviointiraportit vuosittain 15.3. Lääninhallitusten kooste sivistystoimen peruspalvelujen arvioinnin tuloksista 15.5. SM:n raportti	Tilasto keskus; oppilaitos tilastot Kysely
Perusopetuksen jälkeinen koulutukseen sijoittuminen	Koulutustakuun seuranta: koulutukseen hakeneiden, sijoittuneiden, hakemattomien, ulkopuolelle jääneiden sekä lisäopetuksen aloittaneiden osuudet peruskoulun päättäneistä maakunnittain	vuositain	Lääninhallitusten sivistystoimen peruspalvelujen arviointiraportit vuosittain 15.3 Lääninhallitusten kooste sivistystoimen peruspalvelujen arvioinnin tuloksista 15.5. SM:n raportti	Tilasto keskus; oppilaitos tilastot
Lukion jälkeinen koulutukseen sijoittuminen ja ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen	Koulutukseen sijoittuneiden osuudet samana vuonna yo-tutkinnon suorittaneista hakukohteen mukaan Ammatillisen perustutkinnon (ops-perusteisena) suorittaneiden jatko-opintoihin ja työhön sijoittuminen maakunnittain	2007	Lääninhallitusten sivistystoimen peruspalvelujen arviointiraportit 15.3.2008. Lääninhallitusten kooste sivistystoimen peruspalvelujen arvioinnin tuloksista 5.5.2008 SM:n raportti	Tilasto keskus; oppilaitos tilastot, sijoittumispalvelu

Kirjastotoimi

Arviointikohde	Tarkennus	Aika- taulu	Tulosten julkistaminen	Tieto- lähteet
Henkilöressurssien ja laadun kehitys	Vuoden 2005 tilastot - määrä - koulutustaso - henkilöstöryhmien suhteellisen määrän muutokset	2006	Lääninhallitusten sivistystoimen peruspalvelujen arviointiraportit 15.3.2007 Lääninhallitusten kooste sivistystoimen peruspalvelujen arvioinnin tuloksista 15.5.2007. SM:n raportti	Tilastomäärä aineisto Erillinen kysely
Kirjastopalvelujen saatavuus, kirjastohallinnossa tapahtuneet muutokset ja toimipaikkaverkoston kehitys	Vuoden 2006 tilastot - toimipaikkaverkoston muutokset - vaikutus saavutettavuuteen - yhteistyön uudet muodot - yhteistyön vaikutus saatavuuteen	2007	Lääninhallitusten sivistystoimen peruspalvelujen arviointiraportit 15.3.2008 Lääninhallitusten kooste sivistystoimen peruspalvelujen arvioinnin tuloksista 15.5.2008. SM:n raportti	Tilasto aineisto

Liikuntatoimi

Arviointikohde	Tarkennus	Aika- taulu	Tulosten julkistaminen	Tieto- lähteet
Liikuntapaikkojen käyttömaksupolitiikka	Aikuisten kunto- ja terveysliikunnassa Erityisryhmien liikuntapaikoilla	2007 2008	Lääninhallitusten sivistystoimen peruspalvelujen arviointiraportit 15.3. Lääninhallitusten kooste sivistystoimen peruspalvelujen arvioinnin tuloksista 15.5. SM:n raportti	Viranomaisilta kerättävä tieto aineisto, LIPAS-tietokanta

Nuorisotoimi

Arviointikohde	Tarkennus	Aika- taulu	Tulosten julkistaminen	Tieto- lähteet
Nuorten työpajatoiminnan ja nuorisotyöttömyyden kehitys		vuosittain	Lääninhallitusten sivistystoimen peruspalvelujen arviointiraportit vuosittain 15.3. Lääninhallitusten kooste sivistystoimen peruspalvelujen arvioinnin tuloksista 15.5. SM:n raportti	Nuorten työpajat

Liitetaulukko 2.

X lääninhallitukselle vuonna 2006 opetusministeriön pääluokasta osoitettavat erilliset määrärahat

Momentti		euroa
29.01.22	Kehittämistoiminta - Kirjastotoimen kehittäminen	7 000
29.69.34	EU:n rakennerahastojen vuoden 2006 uudet myöntövaltuudet ** opetusministeriön osalta	
	- Euroopan aluekehitysrahasto	3 659 000
	- kansallinen	2 663 000
	- Euroopan sosiaalirahasto	10 207 000
	- kansallinen	7 977 000
29.69.22	Opetustoimen henkilöstökoulutus ja eräät muut menot	103 000
29.69.34	Valtionavustus aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan	3 200 000
29.98.50	Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja	
	liikuntakasvatuksen edistämiseen	
	- Liikuntapaikat *	
	- Lasten ja nuorten iltapäiväkerhotoiminta/liikuntatoimi *	
	- Liikuntatoimen toimintamääräraha	66 900
29.99.50	Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot nuorisotyön edistämiseen	
	- Nuorisotoimen toimintamääräraha *	
	- Kansalliset nuorten työpajat *	
	- Koululaisten iltapäiväkerhotoiminta/nuorisotoimi *	
	- Nuorisotyön alueellinen kehittämismääräraha *	

Lähialueyhteistyön määräraha koulutuksen toimialueelle.

* Opetusministeriö päättää erikseen/hakemusten perusteella.

** Sisältää tavoite 1- ja tavoite 2 -ohjelmien rahoituksen. Tavoite 3 -ohjelman ja Inter-reg III A-ohjelman myöntövaltuuksista opetusministeriö päättää tammikuussa 2006 valtioneuvoston päätösten pohjalta.

**Lääninhallituksen toiminnan seurannan
tunnusluvut vuosille 2006–2007**

	Kpl			Käsittelyaika		
	arvio	ennuste		toteuma	tavoite	
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Oikeusturva						
valitukset	30	30	30	83 % 4kk	70% 4kk	70% 4kk
kantelut	35	38	38	19 % 9kk	70% 9kk	70% 9kk
lausunnot	5	5	5	100% annettussa määräajassa		
oppilasarvioinnin oikaisupyynnöt	1	1	1	100 % 2 kk	100 % 2 kk	
Oppilaitosrakentaminen						
rahoitussuunnitelmaehdotukset	56	53	49			
Yhteishaku ja ohjauspalvelut						
yhteishaussa hakeneet	10300	10300	10200			
valitut	8850	8800	8800			
koulutus-/tiedotustilaisuudet	2	2	2			
toisen asteen valintaa koskevat valitukset **)	5	4	4			
Amm. koulutus, aikuiskoulutus ja ennakointi						
erillisselvitykset	2	2	3			
Opetushenkilöstön lisäkoulutus *)						
koulustilaisuudet						
osallistujat						
koulutettavapäivät						
erillisselvitykset						
Rakennerahastotoiminta						
rakennerahastohankkeiden rahoituspäätös	lkm	lkm				
rakennerahastohankkeiden maksatuspäätös	lkm	lkm				
rahoituksen sidontaprosentti	100 %	100 %				
rahoituksen maksatusprosentti	85 %	95 %				
koulutus- ja tiedotustilaisuudet	2	2				
varmennukset	60 %	60 %				
Kirjastotoimi						
kunta-arvioinnit	4	6	6			
hankeavustushakemukset	139	145	145			

omat avustuspäätökset	104	110	110
koulutuspäivät/osallistujamäärä	18/611	14/500	14/500
rahoitussuunnitelmaehdotukset	10	10	10
hankesuunnitelmat	2	2	4
Nuorisotoimi			
koululaisten iltapäiväkerhoavustukset alueelliset kehittämishankkeet			
Liikuntatoimi			
koulutustilaisuudet koulutustilaisuuksien osallistujat avustuspäätökset rahoitussuunnitelman toteutumisaste (%) kansainvälinen yhteistyöhankkeet ja asiantuntijavaihdot			

* raportointi 31.8. ja 15.3.; tarkempi ohjeistus opetusministeriön kirjeessä Opetustoimen henkilöstökoulutusta koskeva suunnitelma

** toiminnan laadullinen mittari, sisältyy kohtaan oikeusturva, valitukset

Liitetaulukko 4.

Tulosopimus 2006-2007 / toimintaympäristön kuvauksen indikaattorit

Indikaattorit	Tilasto- vuosi	Etelä- Savo	Pohjois- Savo	Pohjois- Karjala	Itä-Suomen lääni	Muutos läänissä edelliseen vuoteen	
						lkm	%
Väestö yhteensä, josta	2004	161 381	251 095	168 615	581 091	-1 690	-0,3
0-6 v.	2004	10 067	17 823	11 406	39 296	-653	-1,6
7-15 v.	2004	16 629	27 373	18 569	62 571	-1 341	-2,1
16-18 v.	2004	5 957	9 690	6 688	22 335	-150	-0,7
19-28 v.	2004	16 329	29 592	19 661	65 582	438	0,7
26-64 v.	2004	83 108	129 744	87 136	299 988	-1 880	-0,6
65- v.	2004	33 588	44 852	30 358	108 798	1 883	1,8
Väestömuutos % 2004-2010							
7-15 v.		-15,4	-12,9	-15,2	-14,3		
16-18 v.		-6,5	-4,8	-7,3	-6,0		
19-21 v.		-8,6	-7,3	-6,3	-7,3		
Nettomuutto	2004	-343	-238	-214	-795	234	22,7
Oppilaitokset / oppilasmäärät							
Peruskouluja	2005	145	185	139	469	-25	-5,1
	2005	16 869	27 662	19 602	63 133	-1 709	-2,6
Lukioita	2004	17	25	18	60	0	0,0
	2004	3 691	6 030	3 822	13 543	133	1,0
Ammatillisia oppilaitoksia	2004	14	11	16	41	-1	-2,4
	2004	4 448	7 056	5 172	16 675	6	0,0
Ammattikorkeakouluja	2004	1	1	1	3	0	0,0
	2004	4 244	6 962	3 842	15 048	152	1,0
Yliopistoja *)	2004	0	1	1	2	0	0,0
	2004	1 306	5 960	6 764	14 030	233	1,7
Peruskoulun päättäneitä	2003	1 997	3 091	2 126	7 214	-280	-1,1
Peruskoulun jälkeen samana vuonna koulutukseen sijoittuneita % pk:n päättäneistä	2003	93,6	94,6	94,4	94,2		
Koulutustasoindeksi	2003	251	273	264			
Työllisyysaste % (TK)	2004	63,1	62,1	57,4			
Työttömyysaste % (TK)	2004	10,8	10,7	14,5			
Nuorten osuus työttömistä % [TM]	4/2005	10,2	12,2	8,6			
Kirjastoja	2004	35	41	36	112	0	0,0
Kirjastoautoja	2004	12	13	12	37	-1	-2,6
Asiakaskäyntejä/asukas	2004	13	15	14	14		
WWW -käynnit	2004	439 963	711 312	1 440 766	2 592 041	931 909	56,0
Liikuntapaikkoja	2004				3 971		
Nuorten työpajoja	2004				37		
Kunnallisia nuorisotiloja	2004				142		
Nuorten leirikeskuksia	2004				25		

LISÄKSI TAULUKKON::

- arvio oppivelvollisuusikäisten ja nuorten määrän muutoksista läänin kunnissa sekä muuttoliikkeen vaikutuksista sisältäen maahanmuuttajanuoret
- vuosittain koulutukseen osallistuvien prosenttiosuus työkäisestä aikuisväestöstä

*) Opiskelijat kirjattu opiskelumaakunnan mukaan.

Lähteet: Tilastokeskus, Opti, Opetusministeriö, Työministeriö, ISLH